

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Tale til åbent samråd i Folketingets Uddannelsesudvalg – UDU alm. del, spørgsmål K og L. Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Christine Antorini (S)
Titel	Spørgsmål K Hvorfor mener ministeren, at det er ”herligt”, at mesterlæren især bruges af ressourcestærke unge, når hele formålet med mesterlæren var at udvikle et tilbud til praktisk orienterede unge, hvor sandsynligheden for at gennemføre den ordinære erhvervsuddannelse ikke var så stor? Spørgsmål L Hvad vil ministeren gøre for, at mesterlæren udvikles til gavn for den målgruppe, den var tiltænkt og ikke opdele erhvervsuddannelserne i en mesterlærevej og en vekseldannelsevej?
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ca. 10 minutter
Tid og sted	Folketingets Uddannelsesudvalg, tirsdag den 5. februar 2008, kl. 14.00 i vær. S-092

Disposition

1. Besvarelse af spørgsmål K
2. Besvarelse af spørgsmål L

1. Besvarelse af spørgsmål K

Spørgsmål K: ”Hvorfor mener ministeren, at det er ”herligt”, at mesterlæren især bruges af ressourcestærke unge, når hele formålet med mesterlæren var at udvikle et tilbud til praktisk orienterede unge, hvor sandsynligheden for at gennemføre den ordinære erhvervsuddannelse ikke var stor?”

- Jeg vil starte med at understrege, at det af lovforslaget om ny mesterlære fra november 2005 klart fremgår, at mesterlæren bliver en generel mulighed i erhvervsuddannelserne. Den skal kunne vælges af alle virksomheder og af alle unge. Mesterlæren er altså som udgangspunkt ikke forbeholdt en bestemt målgruppe.
- Det er den tredje adgangsvej til en erhvervsuddannelse og giver eleverne de samme kompetencer – og den samme titel – som de elever, der begynder deres uddannelse med et grundforløb, hvad enten de begynder uden uddannelsesaftale, det som også kaldes ad skoleadgangsvejen eller med uddannelsesaftale, som kaldes ad praktikadgangsvejen.
- Og når de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser nu bliver erhvervsuddannelser på linie med alle de andre, bliver mesterlære også en mulighed i pleje og omsorgssektoren, hvor vi allerede for et år siden fik åbnet en praktikadgangsvej ved siden af skoleadgangsvejen.
- Det er rigtigt, at vi i regeringen vurderede, at vi med denne tredje adgangsvej til erhvervsuddannelserne kunne være med til at sikre, at flere praktisk orienterede unge og en del unge med udenlandsk baggrund kunne gennemføre en erhvervsuddannelse, hvis uddannelsen blev tilrettelagt mere praktisk.
- I det hele taget skulle det være en mulighed for unge, som hellere vil begynde deres uddannelse med praktik i en længere periode i en virksomhed i stedet for at begynde med mere skolegang. Man kan jo både være skoletræt efter grundskolen **og** efter gymnasiet. Og for nogle elever – og her kan det godt være især

de lidt ældre elever – betyder det også noget at begynde med en lærlingeløn i stedet for SU.

- Derfor er jeg også godt tilfreds med, at mesterlæren har haft en bred appel til elever, der gerne vil have en erhvervsuddannelse.
- Vi har nemlig brug for alle muligheder, når flere unge skal have en uddannelse. Muligheder som appellerer til alle typer af unge.
- Vi har også brug for, at erhvervsuddannelserne appellerer til voksne, og hvis mesterlæren kan medvirke til, at flere voksne gennemfører en erhvervsuddannelse, så synes jeg, at man skal være glad for det. Specielt hvis alternativet var, at de ingen uddannelse fik.
- At man på nogle skoler og inden for nogle uddannelsesområder oplever, at der er en del lidt ældre elever og elever med studentereksamen, vil jeg ikke afvise. Det gør sig i øvrigt også gældende for elever, der påbegynder en erhvervsuddannelse ad de to øvrige adgangsveje. Vi har i Undervisningsministeriet ingen statistik på elevernes fordeling på forudgående skolekunderskaber. Vi har forstået på en del skoler, at eleverne i ny mesterlære fordeler sig nogenlunde som eleverne i erhvervsuddannelserne i det hele taget.
- Jeg har også fra nogle skoler hørt, at de har elever i ny mesterlære, som er bogligt mindre stærke. Avisen Urban havde for nylig en artikel om en elev i et supermarked i Sydsjælland, som ikke lagde skjul på, at hun havde haft det vanskeligt i skolen. Hun trivedes rigtigt godt med at begynde sin uddannelse ude i butikken og fik der så megen selvtillid, at hun også nok skulle klare skoleperioderne. Ambitioner havde hun også. Hun regnede da med en dag at ende som butiksleder. Hendes arbejdsgiver var også godt tilfreds og var meget glad for at have taget en mesterlæreelev.
- Avisen 24 timer bragte den 30. januar 2008 flere andre gode eksempler på 19 – 24-årige mesterlæringer, som har været i gang inden for bager- og konditorfaget i 1 – 1½ år.
- Når jeg henviser til de gode eksempler, er det blandt andet fordi, vi endnu ikke har haft mulighed for at indsamle og systematisere viden om, hvordan mesterlæren fungerer i sin helhed. Men det får vi; for som det fremgik af bemærkningerne til lovforslaget, vil Undervisningsministeriet i samspil med Rådet for Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser evaluere ordningen i efteråret 2009, når loven har haft virkning i tre år. På det tidspunkt vil nogle elever, der har valgt mesterlæreadgangsvejen, have gennemført hele deres uddannelse.
- Evalueringen vil blandt andet se på, hvilke grupper af elever og virksomheder, der har benyttet muligheden og på omfanget af supplerende undervisning i ho-

vedforløbet. Der vil også blive set på kvaliteten af den grundlæggende praktiske oplæring i virksomhederne og på, hvordan eleverne har klaret sig i uddannelsernes hovedforløb.

2. Besvarelse af spørgsmål L

Spørgsmål L: ”Hvad vil ministeren gøre for, at mesterlæren udvikles til gavn for den målgruppe, som den var tiltænkt og ikke opdele erhvervsuddannelserne i en mesterlærevej og en vekseluddannelsesvej?”

- Som jeg nævnte indledningsvis, så er den ny mesterlære én ud af i alt tre adgangsveje til en erhvervsuddannelse. Der er **skoleadgangsvejen**, hvor man starter sin uddannelse med et grundforløb på en erhvervsskole. Der er **praktikadgangsvejen**, hvor eleven har en uddannelsesaftale med en virksomhed, således at eleven typisk efter en kortere praktikperiode går i gang med et grundforløb på skole af 10 – 20 ugers varighed alt efter, hvilken uddannelse det drejer sig om. På det merkantile område er grundforløbet længere og grundforløbenes varighed varierer også efter elevens individuelle behov og ønsker.
- Endelig er der så **mesterlæreadgangsvejen**, som adskiller sig fra de to andre ved, at den indledende del af uddannelsen ikke består af et grundforløb, men af at eleven i en aftalt periode – typisk et år – gennemfører en grundlæggende praktisk oplæring i virksomheden, som hovedforløbet derefter bygger på. Den praktiske oplæring kan suppleres med enkelte skoleophold indenfor det første år. Forløbet fastlægges i elevens uddannelsesplan, som udarbejdes i samarbejde mellem virksomheden, eleven og skolen.
- Uddannelsens mål er ens, uanset hvilken adgangsvej eleven og virksomheden vælger. Hovedforløbets indhold og struktur er også ens uanset adgangsvej. Der er under alle omstændigheder tale om vekseluddannelse. Eleven får den samme titel og kan få de samme job, uanset hvilken adgangsvej man har valgt. En murer er en murer, og en frisør er en frisør.
- Jeg vil således understrege, at erhvervsuddannelserne er vekseluddannelser, uanset hvilken adgangsvej man vælger. Der er uddannelser med forskelligt indhold og forskellige sværhedsgrader, men det har ikke noget at gøre med den adgangsvej, man vælger.
- Det er heller ikke således, at én af adgangsvejene er ”finere” end de to andre. Det er derimod vigtigt, at den enkelte elev vælger den adgangsvej, der passer bedst til elevens forudsætninger, muligheder og ønsker.

- Spørgsmålet om at få flere til at gennemføre en erhvervsuddannelse – også de unge, som kan have lidt sværere ved at komme igennem en uddannelse, var emne for et samråd i sidste uge her i udvalget. Jeg skal ikke gentage de initiativer, jeg nævnte i den forbindelse, men blot sige at der heriblandt var en række initiativer, som er henvendt til praktisk orienterede unge og til unge, som kommer med svage såvel som med stærke forudsætninger.
- For mig er det vigtigt, at der er en bred palet af muligheder at vælge imellem – både til dem med gode forudsætninger og klare valg og til dem, der har knapt så gode forudsætninger og måske er lidt mere søgende i deres valg.
- Jeg synes, at erhvervsuddannelserne fortjener et godt image, fordi der her både er muligheder for at få en uddannelse på et højt niveau med henblik på videreuddannelse og mulighed for at tage en kortere uddannelse – eventuelt et trin i en uddannelse – hvor de boglige krav ikke er så store.
- Til slut vil jeg gerne gøre opmærksom på, at Undervisningsministeriet sidste efterår udgave en lille håndbog, der hedder ”Ny mesterlære - sådan gør man”, som især henvender sig til de medarbejdere på skolerne, der har kontakten til de virksomheder, som indgår aftaler om ny mesterlære, men virksomheder, elever og andre interesserede kan også have gavn af at læse i håndbogen.
- Jeg går ud fra, at udvalget har modtaget dette hæfte, som også findes i en elektronisk udgave på ministeriets hjemmeside.
- Jeg synes, at håndbogen giver et godt indtryk af, at mesterlæreadgangsvejen er en ligeså seriøs måde at begynde en erhvervsuddannelse på som de øvrige to adgangsveje.